

Přednáška - Suhotra Swami

Bhagavad-gíta 14.12, Praha 22.7.1995

Téma: Odhod'te kameny

*lobhaḥ pravṛtṭir ārambhaḥ karmaṇām aśamaḥ sprhā
rajasy etāni jāyante vivṛddhe bhāratarṣabha*

lobhaḥ—chtivost; *pravṛtṭiḥ*—činorodost; *ārambhaḥ*—úsilí; *karmaṇām*—v činnostech; *aśamaḥ*—neovladatelná; *sprhā*—touha; *rajasi*—v kvalitě vášně; *etāni*—toto všechno; *jāyante*—rozvine se; *vivṛddhe*—když převyšuje; *bhārata-rṣabha*—ó největší z Bháratovců.

Ó nejlepší z Bháratovců, při vzrůstu kvality vášně se rodí velká připoutanost, chtivost, plodonosná činorodost, horlivé úsilí a neovladatelná touha.

VÝKLAD: Člověk v kvalitě vášně není nikdy spokojen s postavením, kterého dosáhl; snaží se ho vždy zlepšit. Chce-li si postavit obytný dům, všemožně se snaží, aby se podobal paláci, jako by v něm mohl bydlet navždy. Kromě toho projevuje i silnou touhu po smyslových požitcích, která nikdy nekončí. Takový člověk chce vždy zůstat u své rodiny a ve svém domě a pokračovat v uspokojování smyslu. Všechny tyto příznaky musíme chápat jako typické pro kvalitu vášně.

Śrīla Suhotra Swami: Už ve třetí kapitole jsou vysvětleny výsledky kvality vášně. Chtíč vzrůstá z kvality vášně, je všepohlcující. V jiném verši Kṛṣṇa říká, že tento chtíč není nikdy uspokojený. Śrīla Prabhupāda v dnešním verši vysvětluje, že ten, kdo je umístěn v kvalitě vášně není nikdy spokojený s jakýmkoliv postavením v němž se nachází, protože je chtivý. V materialistické společnosti lidé přijímají tento chtíč jako stimulaci. Většina mužů má jednoduchou chuť. Je-li mladý muž sám, žije velmi jednoduše, má jen pár kousků nábytku. Když se spojí se ženou, přidává se spousta věcí a jeho prostý byteček nestačí. Musí sehnat větší s pohodlnějším zařízením. Kvůli tomu pracuje s nadšením. Proč? Protože je stimulovaný kvalitou vášně, chtíčem. Tento chtíč pochází z kombinace muže a ženy, následkem toho jsou různé činnosti.

Hovoříme o hmotné společnosti, která je naplněna vášní, to je přitažlivost mezi mužem a ženou. Výsledky můžeme vidět všude kolem nás. Například Praha, říká se, že je to moc krásné město. Přichází sem mnoho lidí, ulice jsou stále plné. Co skutečně naplňuje všechny činnosti? Právě přitažlivost mezi mužem a ženou. Dnes jsem šel na krátkou procházku ven a viděl jsem, co se tu děje. Mladí chlapi a dívky se na sebe dívají, procházejí se spolu. Pro materialistické lidi je to nektar, kvůli této chuti každý těžce pracuje, aby si vytvořil pěkné prostředí pro výměnu chuti neboli *rasy*. Praha je zajisté velmi romantické hlavní město Evropy. Je to taková díkce kvality vášně. Lidé si tak zvykli, že bez ní nemohou nic dělat. Materialistická mentalita je: „Pracuji, ale musím za to dostat nějaké plody, potěšení.“ Člověk je schopný udělat tolik pěkné práce. Nemůžeme tedy popřít, že Praha je pěkné město, ale byla vystavěna pro smyslové uspokojování a proto je to *māya*. Zvažme mentalitu lidí, kteří pracují, aby získali nějaké plody. Kdyby se takovému člověku odebrala chuť, potom by vypadal jako loutka, které přestřihnuli provázky. Všechno je pro něho okamžitě frustrující. Když muž, který se volně stýká se ženami, ztratí tuhle možnost, je zdeprimovaný. To stejné je se slečnami.

V jakékoliv lidské civilizaci je pro toto koncese, jsme tím hluboce podmíněni. Ve védské kultuře existuje *grhastha āśram*. Muž se ženou mají svatbu, žijí spolu proto, aby mohli sloužit Kṛṣṇovi. Kvalita vášně tu je, zeptejte se nějakého hospodáře, připustí to. V *grhastha āśramu* je energie nasměrována ke službě Kṛṣṇovi. Śrīla Prabhupāda říká: „Žena se stává pro muže zdrojem inspirace, je jeho inteligencí.“ Muž dělá plány a nadšeně pracuje, aby je naplnil. Ve védské kultuře to funguje také tak, ale všechny plány jsou pak nasměrovány a obětovány Kṛṣṇovi, tím to však na rozdíl od materialistické společnosti nekončí. V kultuře *karmīch* muž a žena pokračují pokud to jen jde, potom zestárnou a jsou na nic, nikdo se o ně nezajímá. Samozřejmě je tu nějaké aranžmá, jak se o tyto lidi postarat, ale ve skutečnosti jsou tito staří lidé jako živočichové z jiné planety. Mladí lidé se na ně ani nechťejí podívat, to můžete vidět na ulici. Ale tito staří muži a ženy byli před 40 lety také mladíci a užívali si života. Mladí lidé, kteří jsou nyní tak krásní a naplnění smyslovým požitkem ze sexu, také za 40 let zestárnou. Život, který je naplněný smyslovým užíváním, jen vycucává z člověka energii a inteligenci, nakonec jsme pak na nic. Celá společnost žije tímto způsobem a vede ostatní, není z toho žádný užitek. Co z toho všeho na konci života lidé mají? Jenom vzpomínky na to, jak byli mladí a užívali si. Všimněte si, jak kvalita vášně sestupuje do kvality nevědomosti. Myslím tím, že je zaměstnána jenom pouze kvalita vášně a ne kvalita dobra jako ve védské společnosti. „Užívejme si, muž se ženou si mohou dělat co chtějí. Není tu žádné zítřa.“ Takto postupem času spadají do kvality nevědomosti. Umřít v takovém postavení znamená, že duše degradovala, ztratila lidskou podobu, nevyužila ji. Je to tragické a velice nešťastné.

Védská kultura to má uspořádáno tak, že muž a žena se mohou vzít a kvalita vášně může být pěkně usměrněna na kvalitu dobra. Stává se stimulací a silou pro duchovní pokrok, inspirací pro službu Kṛṣṇovi. Ve védské společnosti, když člověk zestárne, zcela se odpoutá od kvality vášně a spočine v kvalitě čistého dobra. V tomto postavení se ztrácí veškerá chuť pro smyslové uspokojování, dokonce i jemnou chuť pro *māyu*. A *rasa* přichází z *akhila rasa*, to znamená, že je nasměrována k osobě, která je zdrojem všech transcendentálních *ras*. Kdo by to tak mohl být? Kṛṣṇa samozřejmě. Jenom uvažte, když má někdo transcendentální vědomí, pracuje s plným nadšením, ale pouze pro Kṛṣṇu. To je úžasné. Pro materialistické lidi je toto těžké pochopit. Odebrat veškeré smyslové potěšení a za to žádné ovoce požitku. Přesto může člověk pracovat se stálým až vzrůstajícím nadšením. To je ve skutečnosti cíl uvědomování si Kṛṣṇy. Odpoutat naši chuť pro požitek od všeho hmotného a umístit vše k lotosovým nohám Kṛṣṇy. Brát od Něho

transcendentální stimulaci, tak může člověk používat všechnu energii a inteligenci pro jakoukoliv službu Kṛṣṇovi. To je základ duchovní civilizace.

Když pojedete do Indie, můžete vidět úžasné chrámy, což jsou vlastně celá města postavená pro potěšení Kṛṣṇy. Mezinárodní společnost pro vědomí Kṛṣṇy se v současnosti expanduje po celém světě. Ti, kdo vstoupí do této kultury a zúčastní se, ztratí ve společnosti oddaných hmotnou chuť - *rasu*. Duchovní svět je nekonečný, neustále se rozšiřuje a je plný nevyčísitelné rozmanitosti. Vše je určeno pro Kṛṣṇovo uspokojení, je to *bhakti-rasāmṛta-sindhu* - nektar oceánu lásky. Kdo dokáže v tomto lidském životě přesunout svoji vášnivou *rasu* do této transcendentální *rasy* tím, že se upevní v tomto transcendentálním hnutí, je způsobilý k tomu, aby vstoupil do oceánu nektaru lásky ke Kṛṣṇovi, kde je možnost Mu neustále sloužit. Výměny mezi Kṛṣṇou a jeho oddanými jsou sladší a sladší. To je skvělé. Vědomí Kṛṣṇy je vlastně věda o této chuti - *rase*, to dokazují autority. Śrīla Prabhupāda píše v úvodu k Nektaru oddanosti: „Cokoliv co kdo dělá, je kvůli této *rase*.“ Každý pracuje pro nějakou chuť, ale když je to pod vlivem vášně, kdy si neomezeně užívá, Kṛṣṇa ho varuje: „Na začátku je tento požitek sladký, ale na konci je jako jed, protože nás vede k nevědomosti.“ Proto bychom to neměli dělat. Maharadž ... říká, že ten, kdo má inteligenci nebude dělat takové věci, neboť jsou spojeny s tělem, které je plně utrpení a je nástrojem smyslového požitku. Vůbec to není žádný požitek, je to plně utrpení. Aby člověk dosáhl nějakého hmotného štěstí, musí projít tolika utrpeními. Co vlastně děláme, když si takto smyslově užíváme? Znamená to, užívat si teď a trpět potom. Všechny tyto požitky tvoří jen další a další těla v budoucnu, v nichž budeme muset trpět. Těla, která budou stvořena na základě užívání si, nebudou zajisté lidská těla. Když se nad tím zamyslíte, poznáte, že v tomto světě vlastně neexistuje žádný požitek. Vše nakonec vede k bolesti. Jestliže například pijete něco chutnajícího sladce a je to otrávené, na jazyku to je příjemné, ale když to přijde do žaludku je s vámi konec. Jak pak můžete říct, že to byl požitek? Potěšení, které nyní získáme z kvality vášně, nás nakonec přivede k utrpení. Je to jen otázka času, buď velice krátké doby, nebo utrpení přijmeme v příštím životě. Ve skutečnosti mě velice překvapilo, jak lidé objímají *māyu* - hmotnou přírodu, nutí je k tomu kvalitou vášně, aby si smyslově užívali. Lidé objímají vlastní tělo a tento svět. Pracují tak těžce pro vytvoření věcí ke svému požitku, nakonec jsou však jen oklamáni. Jakmile někdo tímto způsobem obejme hmotu, ihned se odsoudí k utrpení. Přestože to lidem říkáme, argumentují nám, ale ne logicky. Hmotný svět vede ke stáří, smrti a nemoci, každý ví že trpí. Vysvětlujeme: „Nech tu kvalitu vášně, nebo když to nedokážeš, zaměstnej ji ve službě Kṛṣṇovi, spoj to s kvalitou dobra a očisti se. Potom až se očistíš, můžeš to nechat úplně.“ Oni na to: „Nechat to být? Samotná myšlenka je strašná!“ Nechtějí o tom ani slyšet.

Říkal jsem vám o hře, kterou Śrīla Prabhupāda chtěl, abychom zahráli? Na jedné straně řeky zpívají oddaní, jsou blažení, tancují a smějí se. Na druhé straně lidé drží na svých zádech obrovské kameny. Jedna strana řeky je duchovní svět, nachází se přímo tam kde oddaní zpívají. Naproti tomu jsou lidé nesoucí těžké balvany, které reprezentují naše hmotné pouto - toto tělo, naše drahé, milované, s tímto tělem spojené bohatství, majetek a věci, které potřebujeme k tomu, abychom si užívali. V podobě kamene neseme hmotný svět. Dokud máme tuto stimulaci kvality vášně, musíme tuto zátěž nést na svých zádech. Tito vyčerpaní lidé vidí oddané na druhé straně jak zpívají. Někteří z nich se začnou zajímat. Oddaní volají: „Pojď za námi!“ Někdo se pokouší řeku překročit, ale kameny na jeho zádech mu tlačí hlavu pod vodu, proto křičí: „Pomoc, topím se!“ Oddaní ukazují: „Pusť to kamení, pak lehce přejdeš.“ Ale na druhé straně lidé křičí: „To nedělej, ten kámen nesmíš pustit, život je určený k tomu, aby si se s ním vláčel. Co budeš dělat, když ho pustíš? Co s tebou bude? Vždyť ten kámen je tvoje identita!“ Jako toto tělo - takový pytel něčeho. My si myslíme: „To jsem já!“ Lidé takhle pyšně chodí kolem, oblékají ho do pěkných šatů, speciálně se češou, ale to jen přidávají k té zátěži. Tělo samotné je zátěž, čím více k němu přidáváš, tím více úzkosti přináší. Hmotný život znamená, nést všechny úzkosti hmotného pouta. Přesto si lidé myslí: „Když to odhodím, co se mnou bude? Jak mohu existovat, co se stane? To je bláznivost!“ V tom dramatu někteří lidé poslechnou, ale někteří ne a vracejí se k tomu, že opět nesou svůj kámen. Je v tom snad štěstí? Ne! Nakonec se i mezi těmito materialistickými lidmi najdou ti, kteří mají inteligenci, i když je zvrácená, a vědí, že v hmotném světě není žádné štěstí.

Sigmund Freud tvrdí, že smyslem života je smrt. Na základě toho zaváděl filozofii: „Co nejvíce si užiješ sexuálního života, zapomeň na všechny starosti, stejně umřeš a pak už nic nebude.“ Nešťastné je, že v dnešní době přijímá spousta lidí takovou filozofii - nic jiného než si užívat a pak zemřít. Když říkáme: „Moderní civilizace je zvířecí,“ myslíme tím právě toto. Protože stejně se chovají zvířata. Lidé, kteří mají zdravou inteligenci mohou být zaměstnáni pod určitými pokyny a příkazy. Pán Kṛṣṇa říká, že když někdo následuje usměrňující zásady svobody ve svém životě, překoná tato pouta a nenávidí. To je důležitý bod - *rāga dveṣa*. Hmotná příroda je postavena tak, že když si k ní připoutaný, musíš nenávidět. Když si užíváš, musíš trpět. Když si vážen, musíš být znevážen. To je svět dualit. Jsi-li připoutaný, znamená to, že nenávidíš. Z toho se můžeš vysvobodit tak, že ovládneš smysly a budeš následovat usměrňující zásady svobody. Pomocí regulativních principů se můžeš zbavit toho balvanu. Někdo může zase odporovat: „A co se stane, co získám?“ Kṛṣṇa říká: „*Prasādam*.“ Tím se také myslí jídlo, ale hlavně dostaneš milost. Když to všechno odevzdáme Kṛṣṇovi, odložíme hmotnou připoutanost, když se zaměstnáme v Jeho službě. S touto inteligencí budeme velice šťastní v Jeho službě. Na začátku tu nemusí být ta skutečná *rasa*, protože jsme podmíněni světskostí, ale měli bychom mít inteligenci, kterou získáme od *gurua*, *śāster* a *sādhu*. Nasměruje činnosti smyslů a myslí. Inteligence je tématem dnešní přednášky. Co se mi stane, když se odevzdám kvalitě vášně? Budu nešťastný. Inteligencí bych měl sloužit Kṛṣṇovi, Jeho milostí je tak snadné to dokázat v tomto věku. Jen zpívej Hare Kṛṣṇa, to je okamžitý důkaz. Stýkej se s oddanými a nadšeně zpívej Svaté jméno Kṛṣṇy - to je nekonečná blaženost. Když zůstaneme ve společnosti oddaných a všechny svoje smysly zaměstnáme ve službě Kṛṣṇovi, budeme šťastní. Je to tak jednoduché. Tímto způsobem přicházíme pro transcendentální inspiraci duchovní energie. Tato inspirace vede do nekonečného oceánu lásky, kde můžeme nekonečně rozšiřovat službu, stýkat se s Kṛṣṇou a Jeho oddanými, nekonečně získávat inspiraci. Každý říká, že chce být neustále šťastný a to napořád. Tady to je, měli bychom to vzít, proč mít nějaké námitky. Proto je tu tato mise. Ve skutečnosti je to mise štěstí. Oddaní jdou ven a kážou vědomí Kṛṣṇy, potom ochutnávají transcendentální *rasu*. My to chceme dát ostatním, aby i oni ochutnali. Je to tak úžasné a jednoduché. Když kážeš, je to tvoje *rasa*. Snaž se jen přistoupit k někomu, aby mohl také ochutnat. Všimněte si, oddaní jsou kapitalisté *rasy*. Kapital se musí stále hýbat, pak *rasa* narůstá. Oddaní jdou s tímto kapitálem k jiným a dávají jim Kṛṣṇu. Ten jim vrací stále víc. Jak vidíte, lidé nechtějí odhodit ten kámen, oddaní to však můžou narušit. My si vždycky myslíme: „Můj život je dobrý, takový jaký je. Smyslový požitek, to je vše co mám.“ Oddaní pak vstoupí do jejich života: „Drahý pane, já mám pro vás nejvyšší štěstí, máte rád štěstí, že?“ On na to: „Mám, rád se bavím.“ Oddaný: „Já mám opravdové štěstí.“ „Ale ty jseš ten Hare Kṛṣṇa.“ „To nevádí, máte přece rád štěstí? Tak zpívejte tuto Hare Kṛṣṇa *mahā mantru*, vezměte si *prasādam* a tuto knihu. Tady máte pozvánku.“ „To mám za to platit?“ „Ano potom budete šťastní!“ „Skutečně?“ „Jen to zkuste.“ Když se pouze stýká s oddanými už cítí tu záři a blaženost. „Možná to zkusím.“ Dá příspěvek a je velice spokojený. Je to tak? Jestli už dalšího oddaného nepotkají, budou na to vzpomínat.

Śrīla Prabhupāda dával první lekci v New Yorku a každý kdo přicházel, byl vlastně nový člověk. Prabhupāda některé z nich potom třeba nikdy neviděl, i když přišli jenom jednou a poslechli si *Bhagavad-gītu*, zůstane to s nimi celý život. Na konci života to zapůsobí. My jen tak nemluvíme o štěstí, hovoříme o vlastní povaze. Naše pravá duchovní povaha je štěstí. Vysvobozená duše je spokojená. Kdokoliv, kdo udělá takový krok směrem ke Kṛṣṇovi, otvírá mu to jeho vlastní povahu. Probouzí to jeho duchovní já ze zajetí *māyi* a neztrácí se, na konci života to zapůsobí. Jinými slovy, pouze jeden krok může rozptýlit tolik nevědomosti, zničit tolik hříšných následků. Stačí to k tomu, aby odstrašila Yamadūty. Proto člověk, který udělá takový krok, bude pokračovat v příštím životě s další příležitostí v lidském těle. Potkáváme se s lidmi, zaměstnáváme je. Oni udělají jeden, dva kroky a zase odejdou. My je chceme najít znovu, nespokojíme se jenom s tím, chceme tak nadšeně kázat. Nebudou mít žádné místo v tomto světě, kam by se schovali, celý svět bude zaplavený extází. Když se lidé setkají s oddanými říkají: „Dobře, dobře, já si tu knihu vezmu.“ Zaplatí a myslí si: „Aspoň doma bude nějaký smyslový požitek.“ Celý den pracují a když se vrátí domů mají k jídlu zase *prasādam*. Pustí si televizi, kde mají oddaní na programu zprávy z duchovního světa. Všechny jejich knihy v knihovně jsou o Kṛṣṇovi. To je transcendentální civilizace, ve které jsou zahrnuty veškeré rozmanitosti, vše ve spojení s Kṛṣṇou - hudba, tanec, poezie, věda, zábava, architektura. Tato kultura vědomí Kṛṣṇy může zaplavit celý svět transcendentální civilizací. Každému nabízí transcendentální chuť, stimulaci, která poráží kvalitu vášně degradující společnost. Jinými slovy je to civilizace čisté lásky. Hmotná civilizace *karmīch* je společnost chťče. Lidé mají za to, že chťče je láska a klamou sami sebe.

Hare Kṛṣṇa Jsou nějaké otázky?

Otázka: (otázce není rozumět)

Odpověď: Proto v duchovním životě musíme přijmout duchovního učitele. On vidí, kde jsou tyto kameny a řekne: „Odhod' je!“ Souhlasíš bhakto Karle? Ví o tom. Musíme přijmout vyšší vedení.

Otázka: (ptá se Kuša dás, otázce není rozumět)

Odpověď: Člověk musí být velice opatrný v zodpovídání otázek tomu, kdo je pak není ochoten následovat. A velice opatrný, když klade otázky. Je-li skutečný následovník, pozná se to, když přijde odpověď.

Jsou různé úrovně, jak se zaměstnat v Kṛṣṇově službě. Kṛṣṇa to vysvětluje ve 12. kapitole *Bhagavad-gīty*, každý by měl mít na vědomí cíl - zcela se odevzdat Kṛṣṇovi, mít na Něho neustále upevněnou mysl. Říká: „Možná na to nejsi připravený, potom následuj usměrňující zásady oddané služby. Ale ani pro to nemusíš být připravený, tak pro Mě alespoň pracuj.“ Tímto způsobem dává celý seznam alternativ. Na těchto nižších úrovních bychom neměli zůstat, dělat z toho velkou filozofii a skromně říct: „Takhle to se mnou je a lepší už to nebude. To je ve skutečnosti, co Kṛṣṇa chce, pouze tohle.“ Každý je na jisté úrovni. Dokonce i pokročilí oddaní pokorně tvrdí: „Já nejsem pokročilý.“ Ti, kdo jsou čistí oddaní znají a káží konečný cíl. Člověk, i když se nedostane na tuto úroveň, může být naprosto blažený a šťastný. Jestliže sloužíš Kṛṣṇovi a udržuješ pouta, jsi neustále v úzkosti a potom se ptáš tímto způsobem. Kṛṣṇa říká v 11. zpěvu *Śrīmad-Bhāgavatamu*: „Když je někdo naprosto odpoutaný, je zbavený veškeré úzkosti.“ Dá-li všechno Kṛṣṇovi, pak je naprosto svobodný. Když je někdo vysvobozený, neexistuje pro něho žádná úzkost. Kdo se obává: „To mám všechno odevzdat?“ To znamená - jsem připoutaný a nejsem svobodný, jsem v úzkosti. Když se člověk plně odevzdá, je plně odevzdaný. To je všechno. Nemůžeš říkat, že jsi se plně odevzdal a přitom být připoutaný. Tím míním to, když říkám - vytvářet nějakou filozofii. Jsi-li připoutaný, dobře, proč to nějak obhajovat? Znamená to jen, že jsi v úzkosti. Jestliže to už někdo nemůže unést, odhodí to.

Kaniṣṭha-adhikārī je připoutaný k prostředkům oddané služby. Ve skutečnosti si myslí, že to je jeho a používá to pro Kṛṣṇu, že jeho uspokojení je Kṛṣṇovo uspokojení. Příkladem je, když připravujeme jídlo, někdo má rád určité věci, vaří je a obětuje Kṛṣṇovi. Je spokojený, přijímá-li takové *prasādam*, protože mu chutná tento druh jídla. Myslí si: „Je to obětované Kṛṣṇovi, tak je to v pořádku.“ Všechno je ale pouze podle jeho chuti. To je úroveň *kaniṣṭha*. *Madhyama* je úroveň, kdy získáváme uspokojení ze setkání s oddanými. Netvrdíme: „Tohle je moje, tamto je moje.“ Jsme pouze šťastní v přítomnosti oddaných. Jeho štěstí nepochází z věcí, o které se tak pečlivě stará: „Prabhu, nedotýkej se této knihy!“ To je pokročilejší úroveň. Je uctíváme a nemyslíme si, že jsme to my. Prabhupāda říká: „ISKCON je hnutí úrovně *madhyama*.“ Proto bychom měli být všichni inspirováni dojít na tuto úroveň. Nejsi-li takto pokročilý, nedělejme z toho filozofii: „Moje úroveň *kaniṣṭha* je stejně dobrá jako *madhyama*.“ On (Kuša dás) je v takové úzkosti, protože je připoutaný a už po čtvrté se takto ptá.

Otázka: Je důležité nějak kontrolovat na jaké úrovni se zrovna nacházím, neboť se mi stane, že si myslím: „Teď jsem udělal něco, co je na úrovni *kaniṣṭha* a teď něco, co je na úrovni *madhyama*.“ Pak se tím mysl neustále zabírá.

Odpověď: Bhaktivinód Thākura říkal, že je důležité, aby každý znal své postavení. Hnutí pro vědomí Kṛṣṇy je společnost sama v sobě, ale i ve větších společnostech. My jsme kazatelé a stýkáme se s touto společností. Proto je zodpovědností oddaného, aby se dostal na úroveň *madhyama-adhikārī*. Vidí pouze Kṛṣṇu, myslí si, všechny živé bytosti jsou Kṛṣṇovy a mezi všemi se cítí nejvýše pokleslý. *Uttama-adhikārī* sestupuje na tuto úroveň *madhyama*, aby kázal. *Kaniṣṭha* také nedokáže rozpoznat postavení ostatních. Může rozumět tomu, že tady je Božstvo a můj duchovní učitel, kteří jsou úctyhodní. Nedokáže rozpoznat, kdo jsou ostatní oddaní, kdo je kdo. Proto *kaniṣṭha* dělá velmi často přestupky. *Madhyama-adhikārī* má schopnost rozeznat postavení ostatních, protože jeho úkolem je kázat a vyzdvihovat ostatní. Proto musíme vědět, jak s nimi jednat. S ostatními oddanými na stejné úrovni *madhyama* je velice přátelský, což znamená šest láskyplných výměn. Vyjevují svoji mysl, důvěrně hovoří, vysvětlují si plány jak dále šřit vědomí Kṛṣṇy, hovoří o svých problémech, co je trápí atd. Když někdo takto hovoří s někým, kdo není na stejné úrovni, může to vést k velkému nedorozumění. Když k někomu, kdo je na úrovni *kaniṣṭha*, máte důvěru, a svěříte se mu, porozumí tomu, co říkáte úplně jiným způsobem. Například mu řeknete, že nějaký oddaný má problém. On si to přebere: „Má nějaké pouto.“ Chcete mu to říci nějakým konstruktivním způsobem, aby mu mohl pomoci, ale on tomu neporozumí. Má sklon přijít k té osobě a říci: „Prabhu, tak ty jsi tak připoutaný, jsi v *māyi*.“ Proto by měl být takový expert v rozlišování, ale na druhé straně nerozlišovat nějaké kasty. „Tito lidé jsou na nízké úrovni a tito na vyšší.“ Kṛṣṇa říká v *Bhagavad-gītě*, že bychom neměli rozrušovat mysl ostatních, ale zaměstnat je v oddané službě, aby poznali druh oddanosti, to specificky myslím na *madhyama* úroveň. Každý, kdo se považuje za kazatele, nebo by jím chtěl být, by to měl vážně zvážit. Neměli

bychom chodit okolo a mluvit o oddaných špatně. Pro tebe to může být nějaká legrace, jestli si alespoň myslíš, že jsi přátelský, prohodit jakoukoliv poznámku, ale druzí jsou citliví. Způsobí to jen potíže, rozruší to společnost oddaných, problémy pro kázání. To je správný příklad, neboť něco podobného se děje v české *yātre*. Známa povaha českých lidí, být velice cynický. Na rozdíl od Srbů, kteří ihned přistoupí k nějaké zbrani, Češi vypadají mírumilovní, ale používají zase ostrá slova. To potom vytváří jemnou válku na emocionální úrovni. To nepomůže našemu hnutí. Kṛṣṇa mluví na mnoha místech v *Bhagavad-gītě* o lidech, kteří mají sklon přijmout oddanou službu, ale jsou příliš připoutaní. Hovoří o *varnaśrāma* systému, pomocí kterého mohou lidé udělat duchovní pokrok.